

BIO på vei mot å bli senter i nordisk marin forskerskole

BIO-INFO har tidligere rapportert at ekteparet professor Arild Folkvord og førstekonsulent Clelia Booman fra deres felles friår i USA har koordinert en nordisk søknad til Nordisk Forskerutdanningsakademi (NorFa, www.norfa.no) om at vårt nettverk skal bli tildelt tittelen

”Nordisk Marint Akademi”. Det kom inn syv søknader, alle basert på konsortier av nordiske søkermiljøer. NorFa har nå plukket ut tre av disse konsortiene, og bedt lederne for disse gå sammen om å lage en felles søknad. I praksis betyr dette at om disse tre gruppene klarer å bli enige, så oppnår de statusen og midlene og kan i fellesskap kalle seg Nordisk Marint Akademi. Det er i all beskjedenhet grunn til å nevne at BIO tiltenkes en særskilt sentral rolle fra NorFas side. De skriver **”Forskerskolens hovedansvarlige institusjon bør (ikke minst af praktiske og økonomiske grunde) være centralt plassert i Skandinavia; denne institusjon bør have et omfangsrikt og sterkt forsknings- og forskeruddannelsesmiljø.”** Leste du ikke at det sto BIO her? De to andre grupperingene vi skal samarbeide med for å danne det nordiske akademiet, er basert henholdsvis i Umeå og Reykjavik. Og da ser vel alle at Bergen framstår som sentralt plassert i Skandinavia. Vel de skriver det også i klartekst: **”NorFA vil foreslå, at forprosjektbevillingen administreres af Bergen Universitet v/ Arild Folkvord.”** Vi gratulerer Arild og Clelia og de andre som bidro med billettene til finalerunden, og håper at enden blir så god som den synes å kunne bli. De to andre grupperingene som kom til finalen, ble ledet av Ulf Båmstedt (Umeå, med 20% stilling ved BIO) og Guðrún Pétursdóttir ved Háskóli Íslands (Islands universitet). Et lite problem er at selv om dette brevet kom i slutten av mai, så er søknadsfristen for felles-søknaden satt til 30. juni. Det kan imidlertid kanskje forhandles med NorFa om en utsettelse, spesielt siden Arild fremdeles er på forskningstermin.

Et jordskjelv?

BIO ble i helgen utsatt for betydelige rystelser, dog ikke av den sorten som Jordskjelvstasjonen klarer å fange opp. Førstekonsulent Karen Margrete Kleiven hadde sin siste arbeidsdag på fredag. Da hun begynte på Biologisk stasjon i 1958, var der to faste vitenskapelige stillinger. Senere ble stasjonen omgjort til Institutt for marinbiologi, så Institutt for fiskeri- og marinbiologi, og nå er det igjen bare biologi i navnet. Og vi er tilbake med en instituttleder med styr makt og dårlig hørsel. Staben har økt betydelig underveis, men denne helga gikk den altså litt ned.

I tillegg til Karen Margrete, så hadde fungerende kontorsjef Kristine Breivik også sin siste BIO-arbeidsdag på fredag. Hun er nå tilbake som økonomi-sjef på fakultetet. Også Kristin Bakken skulle etter planen forlate oss denne helga. Men hun har lovet å bli igjen et par uker til, inntil den nye kontorsjefen er varm i stolen. Jeg kan ikke få rost disse to høyt nok for den hjelp de har gitt BIO dette halvåret! Det hadde rett og slett ikke gått om vi skulle prøvd å drive dette instituttet fra januar av uten dem!

Frafallet stopper imidlertid ikke her. Vegard Larsen, som i fjor var kontorsjef-vikar på Zoologisk, har denne våren være ansatt av fakultetet for å administrere husbyggingen vår (og noen andre flyttesaker). Han slutter også denne helga for å vie seg til mer biologiske problemstillinger hos Fylkesmannen i Rogaland. Godt for ham, og trist for oss! Hans oppgaver skal videreføres av Bente Bjørknes i fakultetsadministrasjonen.

Men altså: planen er at nesten alt dette skal kompenseres ved at vår nye kontorsjef, Bjørn Åge Tømmerås, er på plass fra og med tirsdag 1. juni. Så fortvil ikke. Dessuten skal han få fart i alle sakene som ikke har fått tilstrekkelig oppmerksomhet denne våren. Han blir såklart den store attraksjonen under **BIO+** på torsdag (<http://www.zoo.uib.no/bio/arboret/>)

2 nye artikler fra BIO

Mucklow, PT, DB Vizoso, KH Jensen, D Refhardt & D. Ebert 2004. Variation in phenoloxidase activity and its relation to parasite resistance within and between populations of *Daphnia magna*. Proc. R. Soc. Lond. B 271: 1175-1183.

Abstract: Estimates of phenoloxidase (PO) activity have been suggested as a useful indicator of immunocompetence in arthropods, with the idea that high PO activity would indicate high immunocompetence against parasites and pathogens. Here, we test for variation in PO activity among clones of the planktonic crustacean *Daphnia magna* and its variation with susceptibility to infections from four different microparasite species (one bacterium and three microsporidia). Strong clonal variation in PO activity was found within and among populations of *D. magna*, with 45.6% of the total variation being explained by the clone effect. Quantitative measures of parasite success in infection correlated negatively with PO activity when tested across four host populations. However, these correlations disappeared when the data were corrected for population effects. We conclude that PO activity is not a useful measure of resistance to parasites or of immunocompetence within populations of *D. magna*. We further tested whether *D. magna* females that are wounded to induce PO activity are more resistant to infections with the bacterium *Pasteuria ramosa* than non-wounded controls. We found neither a difference in susceptibility nor a difference in disease

progression between the induced group and the control group. These results do not question the function of the PO system in arthropod immune response, but rather suggest that immunocompetence cannot be assessed by considering PO activity alone. Immune response is likely to be a multifactorial trait with various host and parasite characteristics playing important roles in its expression.

Knut Helge er post doc hos Arne Skorping. Denne artikkelen ligger foreløpig på sjetteplass på BIOs Journal Impact Factor liste for 2004. Øverst på denne lista ligger allerede en artikkel av Knut Helge Jensen og Arne Skorping. Les mer om Knut Helge her:

<http://www.bio.uib.no/Code/PersonligSide.php?pid=1333&lang=N>

Larson ET, Winberg S, Mayer I, Lepage O, Summers CH, Overli O. 2004. Social stress affects circulating melatonin levels in rainbow trout. *GENERAL AND COMPARATIVE ENDOCRINOLOGY* 136: 322-327.

Abstract: In salmonid fishes there are indications that socially subordinate individuals avoid competition with larger, dominant fish by adjusting daily feeding and activity cycles. As in other vertebrates, the pineal organ and its hormone melatonin act as synchronizers of daily rhythms to the external light/dark cycle in salmonids. Social defeat may act as a potent stressor; inducing elevated glucocorticoid secretion and a general behavioral inhibition. Here, we show that social stress also affects circulating melatonin levels in rainbow trout, a species known to display strong dominance hierarchies both in the wild and under captive rearing. Subordinate individuals had significantly higher nighttime melatonin levels than dominant fish or controls. There was no effect of social rank on the much lower melatonin levels observed in animals sampled during the day. Correlations between circulating glucocorticoids and melatonin depended on circadian cycles as well as social context. This study suggests that altered melatonin production contributes to the physiological and behavioral profile of subordinate animals. Social status, and other determinants of the stress level of experimental animals, therefore should be taken into consideration as potential factors influencing the results from in vivo research on this hormone.

Ian Mayer ble i 2003 ansatt som førsteamanuensis i akvakultur. Les mer om ham her:

<http://www.bio.uib.no/Code/PersonligSide.php?pid=1230&lang=N>

Forskningsrådet inviterer til informasjonsseminar om

EUs satsing på miljøforskning

Fredag 18. juni blir det avholdt et informasjonsseminar vedrørende EUs satsing på miljøforskning "Global Change and Ecosystems" i 6RP (sjette rammeprogram) og diskusjon om fremtidsaspekter på Hotel Bristol i Oslo. Et av EUs syv satsingsområder i EUs 6. rammeprogram er "Sustainable development, Global Change and Ecosystems", som bl. a. omfatter klimaforskning, artsmangfold, kystsoneforvaltning og marin forskning.

Tredje utlysning er rett rundt hjørnet og Forskningsrådet inviterer til informasjonsseminar. Head of Unit i Direktoratet for Environment, Dr. A. Tilche, kommer for å orientere norske aktører om utlysningen. Han vil dele EUs erfaringer med oss så langt og presentere fremtidige utfordringer, med spesiell fokus på det syvende rammeprogram.

Deretter vil norske miljøer kommentere:

- Hva betyr EUs satsinger for oss og våre aktører?
- Hvordan best innrette seg for å lykkes på den europeiske forskningsarenaen?
- Hvilke utfordringer står vi overfor i 7RP?

Til slutt vil Forskningsrådet informere om sine tilbud og øvrige "nisjer" for miljøforskning i 6RP. Denne dagen vil være en unik mulighet til å treffe Kommisjonen og bygge nettverk med norske miljøer. Dette bør være noe å tenke på for flere ved BIO. **Påmelding innen 11. juni** via dette nettstedet:

<http://www.forskningsradet.no/forport/application?origin=forside.jsp&event=bea.portal.frame.work.internal.refresh&pageid=EUforskning&childId=1084178472459&childName=Pro/IntEU/NYH/040618Infodag&childAssetType=GenerellArtikkel>

Fra Hovedprogramstyret ved BIO:

Retningslinjer for disputaser ved Institutt for biologi

Måltall: 25 disputaser per år

Økonomi:

- Instituttet har satt av kr 10 000 for hver disputas. Kostnader utover dette dekkes av forskningsgruppen. Midlene brukes på følgende måte:
  - Trykking: opp til kr 7 500
  - Enkel lunsj: opp til kr 1 550 (Komité, veileder, nærmeste familie)
  - Gave (kniv): opp til kr 700
  - Blomst: opp til kr 250Fakturaer går til instituttet.
- Reisekostnader: Fakultetet betaler den dyreste reiseregningen for opponentene, instituttet betaler den billigste.
- Resultatmidler går til forskningsgruppen

Oppgaver:

Når bedømmelseskomiteen og dato for disputasen er bestemt:

<i>Hva</i>	<i>Hvem</i>
Koordinering av hele prosedyren	Studieseksjon
ISBN-nummer til avhandlingen	Hovedekspedisjon
Bestilling av auditorium til prøveforelesning og disputasen	Studieseksjon
Bestilling av lunsj i kantinen til komité, veileder(e), nærmeste familie	Lokal ekspedisjon
Klargjøring av auditorium: grønn duk, drikkevann, blomsterbukett, avhandlinger til utdeling	Lokal ekspedisjon
Sjekke det tekniske utstyr på auditoriet	IT-seksjon
Gave skaffes: Blomster, kort, slips/sjal og kniv	Ekspedisjon (blomster, kort, slips/sjal), Tommy S. (kniv)
Gave overrekkes	Styrer eller stedfortreder
3 eksemplarer av den ferdige avhandlingen til instituttet	Til ekspedisjon
Faktura til trykking, blomster, gave, lunsj	Studieseksjon attesterer, Økonomiseksjon betaler

Fra Hovedprogramstyret ved BIO:

Retningslinjer for mastereksamener ved Institutt for biologi

Måltall: 45 mastereksamener per år

Økonomi:

Instituttet dekker følgende kostnader som er knyttet til mastereksamen:

- Trykking: 10 eksemplarer av oppgaven, inntil kr 500. Studenten legger ut og får refundert kostnaden ved fremvisning av kvittering.
- Sensorhonorar
- Reisekostnader for sensor
- Lunsj til sensor i kantinen
- Slips/sjal

Bruk av sensor:

Instituttet har som mål å holde kostnadene ved bruk av ekstern sensor lavt. Veilederne anmodes å velge sensor også med hensyn til reise- og oppholdsutgifter. Likevel må den faglige kvaliteten være det første kriterium ved valg av sensor.

Oppgaver:

Når oppgaven er levert:

<i>Hva</i>	<i>Hvem</i>
Koordinering av hele prosedyren	Studieseksjon
Bestilling av auditorium til presentasjonen	Studieseksjon
Invitasjon til hele instituttet (oppslag og fellesmail) til presentasjonen av masteroppgaven.	Studieseksjon
Sjekke det tekniske utstyr på auditoriet	IT-seksjon
Slips/sjal	Ekspedisjon
Overrekkelse av slips/sjal	Veileder
3 eksemplarer av den ferdige oppgaven til instituttet (2 til biblioteket, 1 til instituttsbiblioteket)	Til lokal ekspedisjon
Faktura til trykking, lunsj	Studieseksjon attesterer, Økonomiseksjon betaler
Sensorhonorar	Studieseksjon skriver ut skjema og attesterer, økonomiseksjon betaler.

Ledige stillinger

NTNU: Postdoktor i biologi (molekylærbiologi)

http://innsida.ntnu.no/nettopp_lesmer.php?kategori=nyheter&dokid=40b6fe1570f596.77280596

Ved Institutt for biologi er det ledig en stilling som postdoktor innen ”functional genomics”. Stillingen er finansiert av NFR og er knyttet opp mot et strategisk universitetsprogram (SUP). Den som ansettes vil i hovedsak jobbe med problemstillinger rundt plante-insekt interaksjoner.

Tromsø: Stipendiat i biologi (kvantitativ/statistisk økologi)

<http://uit.no/tavla/stillinger/129>

Stipendiatstillingen i kvantitativ/statistisk økologi med vekt på kvantitative studier i rom og tid av vegetasjon-herbivorer og predatorer-byttedyr interaksjoner er knyttet til faggruppa for økologi/zoologi ved Institutt for biologi.

Faggruppa søker en kandidat som i sin forskningsoppgave skal arbeide på et NFR-finansiert prosjektet "Økosystem Finnmark", et tverrfaglig og mellominstusjonelt prosjekt. Stipendiatens forskningsprosjekt skal være innenfor rammene av målsettingen med prosjektet "Økosystem Finnmark", med fokus på feltstudier og estimeringsmetodikk av økologiske interaksjoner og romlig økosystemsdynamikk. Professor Nigel G. Yoccoz vil være ansvarlig veileder.

Nutreco Aquaculture: Food scientist / Food technologist (2 stillinger)

<https://www.aetat.no/sbl/as/stillingssok/stillingsannonse.do?id=756547>

The Fish Farming and Processing department is Nutreco Aquaculture's competence centre for fish farming, harvesting and processing.

Applicants shall combine an innovative mindset with a high level of business understanding in the area of food science and technology.

We are looking for candidates with PhD expertise or equivalent experience. We are also looking for in-depth knowledge and practical experience in some of the following areas: sensory characteristics and microbiological quality, shelf-life extension, food preservation methods, secondary processing, value added products.